

***Zaak Nr COMP/M.3902 -
HEIDELBERGCEMENT
/ DE HOOP
TERNEUZEN /
MERMANS BETON / JV***

Alleen de Nederlandse tekst is beschikbaar en authentiek.

**VERORDENING (EEG) nr. 139/2004
CONCENTRATIEPROCEDURE**

Artikel 6, lid 1, sub b : GEEN BEZWAAR
datum : 19/09/2005

***In elektronische vorm op de EUR-Lex website onder
documentnummer 32005M3902***

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 19.09.2005

SG-Greffe(2005) D/205134

SG-Greffe(2005) D/205135

In de gepubliceerde versie van deze beslissing, is enige informatie weggelaten ingevolge artikel 17(2) van Verordening Nr 139/2004, betreffende niet-openbaarmaking van zakengeheimen en andere vertrouwelijke informatie. De weglatingen worden aldus getoond [...]. Waar mogelijk, is de weggelaten informatie vervangen door bandbreedtes van cijfers of een algemene beschrijving.

PUBLIEKE VERSIE

CONCENTRATIEPROCEDURE

Artikel 6(1)(b) beschikking

Aan de aanmeldende partijen

Mijne Heren,

**Onderwerp: Zaak COMP/M.3902- HeidelbergCement/ De Hoop Terneuzen/ Mermans Beton/ JV
Aanmelding van 12.08.2005 ingevolge artikel 4 van Verordening (EEG) nr. 139/2004 van de Raad**

1. Op 12 augustus 2005 ontving de Commissie een aanmelding van een beoogde concentratie in de zin van artikel 4 van Verordening (EEG) nr. 139/2004 van de Raad¹ (“concentratieverordening”), waarin is medegedeeld dat de Duitse onderneming HeidelbergCement AG (“HeidelbergCement”), via haar Belgische dochteronderneming Inter-Beton NV (“Inter-Beton”), en de Nederlandse onderneming De Hoop Terneuzen B.V. (“De Hoop”) in de zin van artikel 3, lid 1, sub b van genoemde verordening gezamenlijk zeggenschap beogen te verkrijgen over de Belgische onderneming Mermans Beton N.V. (“Mermans”), tot op heden een volle dochteronderneming van De Hoop, door de aankoop van aandelen.
2. Na een onderzoek van de aangemelde transactie is de Commissie tot de conclusie gekomen dat de aangemelde operatie valt binnen het toepassingsbereik van Raadsverordening Nr. 139/2004 en dat deze geen ernstige twijfel oproept inzake de verenigbaarheid ervan met de gemeenschappelijke markt en de EER-overeenkomst.

¹ PB L 24 van 29.1.2004, blz 1.

I. DE PARTIJEN EN DE TRANSACTIE.

3. De onderhavige aanmelding betreft een intentieverklaring van 31 maart 2005 tussen Inter-Beton en De Hoop inzake de aankoop van 50% van de aandelen in Mermans door Inter-Beton. Na de aankoop zullen De Hoop (die de andere 50% der aandelen behoudt) en Inter-Beton ieder de helft van de aandelen houden en bijgevolg gezamenlijk zeggenschap hebben over Mermans.
4. Inter-Beton maakt deel uit van de HeidelbergCement Groep, die voornamelijk actief is op de markt van cement, aggregaten, stortklaar beton en droge mortel in verschillende Lid-Staten. Inter-Beton is actief in de productie en distributie van stortklaar beton.
5. De Hoop is voornamelijk actief in Nederland en België (en zeer beperkt in Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk) en is werkzaam als internationale holdingmaatschappij, direct en indirect werkzaam op het gebied van aggregaten, betonwarenproducten, bouwmaterialenhandel, stortklaar beton en detailhandel in doe-het-zelfartikelen.
6. Mermans is een 100% dochteronderneming van de groep De Hoop en actief in de productie (in België) en verkoop in België en Nederland van stortklaar beton. Mermans bedrijft één betoncentrale die zich bevindt in België.

II. VOLWAARDIGE GEMEENSCHAPPELIJKE ONDERNEMING.

7. De operatie betreft de overdracht van de helft der aandelen in Mermans, welke krachtens de huidige statuten ieder het recht op een stem dragen. Partijen voorzien dat deze statuten ongewijzigd blijven. Volgens partijen is en blijft Mermans op duurzame wijze werkzaam op de markt waarop zij tegenwoordig werkzaam is en zal zij daar alle functies verrichten van een economische entiteit.
8. De transactie betreft derhalve de verkrijging van gezamenlijke zeggenschap in een gemeenschappelijke onderneming die duurzaam alle functies van een zelfstandige economische eenheid vervult in de zin van Artikel 3, lid 4 en vormt derhalve een concentratie in de zin van artikel 3, lid 1, sub b van de concentratieverordening.

III. COMMUNAUTAIRE DIMENSIE

9. De betrokken partijen hebben een gezamenlijke wereldwijde jaaromzet van meer dan € 5 miljard (HeidelbergCement: € 6,952 miljard, de Hoop: € 361 miljoen). Zij hebben ieder afzonderlijk een omzet van meer dan EUR 250 miljoen in de Gemeenschap (HeidelbergCement: € [...]miljard, De Hoop: € [...]miljoen), maar zij behalen elk niet meer dan tweederde van hun totale omzet in de Gemeenschap binnen één en dezelfde lidstaat. De aangemelde concentratie heeft daarom een communautaire dimensie in de zin van artikel 1, lid 2 van de concentratieverordening.

IV. DE BETROKKEN MARKTEN.

A. De betrokken productmarkten.

10. Zowel Inter-Beton als De Hoop zijn en blijven werkzaam in de markt waarop Mermans als gemeenschappelijke onderneming werkzaam is en zal zijn, namelijk de markt van stortklaar beton, d.w.z. beton dat klaar is om te worden gebruikt op de bouwplaats. De beide partijen brengen slechts één van de bestaande betoncentrales van De Hoop in in de gemeenschappelijke onderneming. De markt van stortklaar beton is voorheen door de Commissie beschouwd als een aparte productmarkt².
11. Daarnaast overlappen de activiteiten van beide ouders elkaar op de markten voor aggregaten (d.w.z. toeslagstoffen in de vorm van zand, grind en granulaten), mortel, (grijze) cement, hulpstoffen (d.w.z. chemische stoffen die kunnen worden toegevoegd aan stortklaar beton), betonwaren en bouwmaterialen, die alle buiten de activiteiten van de gemeenschappelijke onderneming blijven. De partijen zijn van mening dat ieder van deze producten behoort tot aparte productmarkten. Een aantal daarvan kwam aan de orde in de beschikkingspraktijk van de Commissie³, waar voor mortel de vraag of tussen droge en vochtige mortel moet worden onderscheiden, opengelaten werd⁴. Indien dit onderscheid wel wordt gemaakt, overlappen de activiteiten van de ouders elkaar niet (De Hoop produceert alleen vochtige mortel, zij het heel beperkt). Partijen zien geen overlap in de handel in andere bouwmaterialen, omdat ze ieder in andere assortimenten en verschillende landen actief zijn ([...]HeidelbergCement is actief in bijv. kalkzandsteen, chemicaliën, gips, lijm en vulmiddelen).
12. Echter, in het kader van de onderhavige aanmelding kan een nadere definitie van productmarkten worden opengelaten, aangezien de transactie onder geen van de alternatieve productmarkt definities leidt tot mededingingsproblemen.

B. Relevante geografische markten.

13. Partijen zijn van mening dat voor alle bovengenoemde productmarkten, de relevante geografische markten nationaal zijn, behalve de markt voor cement, voor welke zij de EER relevant achten. In vroegere beschikkingen heeft de Commissie in het algemeen aangehouden dat de markt voor grijze cement bestaat uit een groep van geografische markten, gelegen rondom de verschillende fabrieken, en elkaar overlappend. De grootte van iedere markt en de mate van overlap worden bepaald door de afstand vanaf de fabriek op welke cement kan worden verkocht.⁵ Deze vraag is ook elders aan de orde gekomen, maar de definitie werd opengelaten.⁶ De

² O.a. in de zaak . IV/M.1157-Skanska/Scancem, beschikking van 11.12.1998.

³ voor aggregaten : zaak COMP/M.3141-Cementbouw/ENCI/JV

⁴ Zie voetnoot 1, ook voor betonwaren.

⁵ COMP/M.3267-CRH/Cementbouw ; COMP/M.2317-Lafarge/Blue Circle (II) ; IV/M. 1874-Lafarge/Blue Circle ; IV/M. 1157-Skanska/Scancem; IV/M. 1030-Lafarge/Redland; IV/M. 460-Holdercim/Cedest.

⁶ COMP/M.3217-Lafarge/Blue Circle (II) ; COMP/M. 3415-CRH/SEMAPA/Secil JV.

exacte definitie van de geografische markt voor cement kan echter in het kader van de onderhavige zaak worden opengelaten, omdat deze niets verandert in de mededingingsrechtelijke analyse.

14. Voor stortklaar beton is het niet uitgesloten dat in plaats van nationale markten er sprake is van lokale markten. Voor de Nederlandse markt is in de beschikkingspraktijk de markt als nationaal bepaald.⁷ Echter, voor de onderhavige zaak kan de definitie worden opengelaten, omdat zelfs voor lokale markten voor stortklare beton het niet waarschijnlijk is dat er mededingingsvragen zouden rijzen.

V. MEDEDINGINGSRECHTELIJKE BEOORDELING

A. Horizontaal betrokken markten.

Stortklaar beton

15. De marktaandelen op de markt voor stortklaar beton van de ouders zijn volgens schattingen van partijen de volgende:

In België: [10-20]% voor HeidelbergCement en [0-10]% voor De Hoop (inclusief Mermans), gezamenlijk [15-25]%. Het aandeel van Mermans is hier [0-5]%.

In Nederland: [15-25]% voor HeidelbergCement en [0-5]% voor De Hoop (inclusief Mermans), gezamenlijk [20-30]%. Het aandeel van Mermans is hier eveneens [0-5]%.

Rekening houdende met een aantal gemeenschappelijke ondernemingen waarin beide partijen (al dan niet gezamenlijk) aanwezig zijn komt men tot de volgende hogere marktaandelen, waarbij wegens volledige toerekening van omzetten aan partijen gedeeltelijk dubbeltellingen zijn opgenomen: Voor België: [10-20]% voor HeidelbergCement en [5-15]% voor De Hoop (inclusief Mermans), dus gezamenlijk [25-35]%, en in Nederland [20-30]% voor HeidelbergCement en [0-10]% voor De Hoop (inclusief Mermans)[...], dus gezamenlijk [25-35]%. Mermans exporteert als [...]fabrikant in België stortklaar beton naar Nederland en is dus in zowel België als Nederland met [0-5]% tegenwoordig. Volgens partijen exporteert [...]Nederlandse producent naar België. Het geschatte aantal betoncentrales bedraagt in België ongeveer 300 en in Nederland ongeveer 180. Hieruit blijkt de geringe positie van de gemeenschappelijke onderneming, die één betoncentrale omvat waarvan de omzet bovendien slechts € [...]miljoen bedraagt.

16. Ten aanzien van mogelijke hypothetische lokale markten merken partijen op, dat geen van de andere betoncentrales die onder zeggenschap staat van De Hoop binnen een afstand is gelegen van 50 kilometer van Mermans, terwijl twee centrales van HeidelbergCement in België binnen zulke afstand van Mermans ligt. Er zijn echter geen aanwijzingen dat de transactie zou leiden tot mededingingsproblemen, zelf niet op lokale markten.
17. Concurrenten (met door partijen geschatte marktaandelen) op de Belgische markt voor stortklaar beton zijn Holcim ([10-15]%), CCB ([5-10]%), Dekker ([0-5]%),

⁷ COMP/M.3141-Cementbouw/ENCI/JV van 01.08.2003

Decloedt ([0-5]%) en Hanson (minder dan [...]%). In Nederland zijn dit Basal ([10-20]%), Cementbouw ([10-20]%), Van Nieuwpoort (10-20%), Dekker ([5-10]%) en Reef (minder dan [...]%). In deze landen zijn er talrijke concurrenten met aandelen van tussen 1% en 2% en zijn er volgens de partijen lage toegangsdrempels en regelmatige nieuwe toetreders, waaronder recentelijk in België 8 en in Nederland 7 stuks.

18. Gezien bovenstaande kan worden gezegd dat de transactie op de markt voor stortklare beton niet tot merkbare invloed op de mededinging zal leiden dat er dus geen ernstige twijfel rijst ten aanzien van de verenigbaarheid ervan met de gemeenschappelijke markt.

De mogelijkheid van onderling afgestemde marktgedragingen van de ouders.

19. Voorzover de oprichting van een gemeenschappelijke onderneming die een concentratie vormt de co-ordinatie van het concurrentiegedrag van ondernemingen die onafhankelijk blijven beoogt of tot stand brengt, wordt overeenkomstig artikel 2, lid 4 van de concentratieverordening die co-ordinatie beoordeeld overeenkomstig de criteria van Artikel 81, lid 1 en lid 3 van het Verdrag, ten einde vast te stellen of de transactie al dan niet verenigbaar is met de gemeenschappelijke markt.
20. De waarschijnlijkheid van co-ordinatie van concurrentiegedrag op de markt voor stortklaar beton door middel van de onderhavige transactie is zeer beperkt, gezien de kleine omvang van de gemeenschappelijke onderneming, ook in vergelijking met de andere activiteiten van de ouders. Bovendien heeft De Hoop een beperkte marktpositie. In Nederland is die waarschijnlijkheid nog extra gering omdat beide ouders reeds tegenwoordig zijn in een aantal gemeenschappelijke ondernemingen (betoncentrales), waarvan HeidelbergCement over [...]volledige zeggenschap heeft en waarvan er één is waarover partijen reeds gezamenlijke zeggenschap hebben, te weten: [...]met een marktaandeel van [<5]%

Andere productmarkten.

21. Naast de productmarkt waarop Mermans actief zal zijn leiden de marktposities in beide landen van de partijen tot horizontaal betrokken markten in aggregaten en in hulpstoffen. In aggregaten hebben partijen in België een gezamenlijk aandeel van [15-25]% (HeidelbergCement [10-20]%) en De Hoop [0-10]%) en in Nederland van [15-25]% (HeidelbergCement [5-15]%) en De Hoop [0-10]%). Concurrenten met door partijen geschatte marktaandelen zijn in België: Dekker met [5-10]%, Holcim met [5-10]%) en SDH met [5-10]%, en in Nederland: Van Nieuwpoort met [15-20]%, Dekker met [10-15]%. In hulpstoffen hebben partijen door middel van hun gezamenlijke onderneming Cugla een gezamenlijk aandeel [15-25]%) (ieder [0-10]%) in België en in Nederland van [25-35]%) (ieder [10-20]%). Concurrenten zijn in België Degussa met [35-45]%, Sika met [15-25]%) en anderen met totaal 20%. In Nederland zijn er Degussa met [30-40]%, Addiment NCD met [10-20]%) en Tillman met [10-20]%).

Verticaal betrokken markten.

22. HeidelbergCement is een belangrijk producent en leverancier van grijze cement die wordt gebruikt in de productie van stortklare beton. De Hoop is hier enkel actief als (tussen)handelaar en heeft op zowel nationaal niveau als EER niveau een marktaandeel van ongeveer [<5]%. HeidelbergCement heeft op nationaal niveau een sterkere positie, te weten in België [25-35]% en in Nederland [45-55]%. Op niveau van de EER is haar aandeel [5-15]%, zodat daar geen verticaal betrokken markten zijn. Belangrijke concurrenten op EER-niveau zijn Lafarge ([10-20]%), Holcim ([5-15]%), Italcementi ([5-15]%) en Buzzi, Eurocement en Cemex (ieder [5-15]%). Echter, HeidelbergCement is reeds een belangrijk leverancier van cement aan zowel De Hoop (voor rond [...]% van diens behoeften) en aan Mermans (voor [...]% van diens behoeften), zodat op dit punt de transactie weinig wijziging brengt. Eveneens zijn er verticaal betrokken markten voor hulpstoffen op de Nederlandse markt, waar het gezamenlijk marktaandeel [25-35]% bedraagt (in België [15-25]%).
23. Gezien de zeer beperkte omvang van de transactie en van Merman's activiteiten, is het onwaarschijnlijk dat deze de partijen de mogelijkheid zou bieden of een aansporing voor hen zou zijn om aan concurrenten op de Belgische en de Nederlandse markt de toegang tot levering van cement en hulpstoffen te ontzeggen. De overige aanbieders van stortklaar beton waarvan sommige niet onaanzienlijke marktaandelen hebben, dekken ongeveer 70% van de markt aldaar. Er zijn voorts geen aanwijzingen dat de andere cementleveranciers in België, zoals Holcim, CCB en VVM (met respectievelijk [25-35]%, [5-15]% en [5-15]% aandeel) hun verkopen niet zouden kunnen uitbreiden. Hetzelfde geldt voor Nederland waar NCH en Holcim respectievelijk [5-15]% en [5-15]% marktaandeel hebben en import plaatsvindt.

De mogelijkheid van onderling afgestemde marktgedragingen van de ouders buiten stortklaar beton.

24. De relatieve omvang van de gemeenschappelijke onderneming ten opzichte van de andere activiteiten van de ouders is zodanig klein dat de waarschijnlijkheid van coördinatie van marktgedrag beperkt is. De Belgische en Nederlandse markten voor stortklaar beton zijn aanmerkelijk kleiner dan de "upstream" markten voor cement en aggregaten, waar de ouders actief zijn. Voor hulpstoffen geldt voorts dat beide partijen reeds een gemeenschappelijke onderneming voeren in Nederland (Cugla) die op zijn beurt een dochteronderneming heeft in België (Demula) en dat zij buiten deze gemeenschappelijke ondernemingen daar niet actief zijn. Bovendien voegt de transactie een gematigd marktaandeel van De Hoop/Mermans, dat tussen de [0-5]% en [5-10]% bedraagt, toe aan HeidelbergCement's voordien bestaande aandeel op de markt voor stortklaar beton.
25. Derhalve kan worden besloten dat de onderhavige concentratie de daadwerkelijke mededinging op de gemeenschappelijke markt of een wezenlijk deel daarvan niet merkbaar belemmert, met name ten gevolge van de vestiging of versterking van een machtspositie.

VI. CONCLUSIE

26. In het licht van het vorenstaande heeft de Commissie besloten zich niet tegen de aangemelde transactie te verzetten en deze als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt en de EER - overeenkomst te verklaren. Deze beschikking wordt genomen in toepassing van artikel 6, lid 1 sub b van de Verordening (EEG) Nr. 139/2004 van de Raad.

Voor de Commissie
(getekend)
NEELIE KROES
Lid van de Commissie